

Väljavõte Sõjavägede Staabi ülema esimese abi kolonel Richard Maasingu mälestustest

[---] Septembrikuu teisel poolel muutus aga Balti riikide sõjapoliitiline olukord nende lõunapoolsel tiival üleöö halvaks. Saksa soomusväed ja lennuvägi olid kiirelt hävitanud Poola vastupanu. 17. septembril tungis ootamatult ligi miljoniline N. Vene armee Ida-Poolasse ja okupeeris selle. N. Vene tungis Poolasse väga suurte soomus- ja motoriseeritud vägedega. Kolme nädala jooksul Saksa ja hiljem N. Vene väed olid hävitanud ligi 3-miljonilise Poola sõjaväe ja 38-miljonilise Poola riigi. Veendusime, et Saksamaa ja N. Vene tegutsesid käsikäes.

Poola häving isoleeris Balti riigid muust maailmast mandri kaudu. Meile jäid esialgu teed Läände ainult Skandinaavia kaudu.

Need sündmused näitasid meile, et N. Vene oli koondanud oma läänepiiridele Läänemerest Musta mereni väga suured väed, kes olid valmis kallaletungiks oma vähemaile naabreile.

Septembrikuu teisel poolel hakkas N. Vene koguma Vilno rajooni suurearvulist

soomusarmeed, kes ähvardas Balti riike lõunast Vilno–Kaunase–Riia–Valga suunas.

Septembrikuu teisel poolel oli Eesti sõjavägede staabil selge ülevaade N. Vene vägedest ja relvadest, mis olid toodud Eesti piiridele, ja see oli:

Narva suunas Kingissepa rajoonis:

10. jalaväediviis

16. ”

24. motoriseeritud diviis

12. tankibrigaad

13. ”

18. ”

2. mot. õhukaitse rügement

225. mot. suurtükiväe divisjon

110. suurtükiväe rügement

Irboska suunas Pihkva rajoonis:

56. jalaväediviis

90. ”

161. ”

1. tankidiviis

2. ”

20. tankibrigaad

96. ja 133. suurtükiväe rügemendid

Meie piiritagustel lennuväljadel:

10., 55. ja 78. lennubrigaadid

15., 35., 38., 50., 63. ja 80. lennurügemendid [---]

N. Vene vägede üldarv septembrikuu teisel poolel Eesti piiridel oli:

160 000 meest

700 suurtükki

600 tanki

600 lennukit. [---]

Richard Maasing. Eesti ja N. Liidu sõjaväeliste delegatsioonide läbirääkimisi 1939. a. oktoobris. – Eesti riik ja rahvas Teises maailmasõjas, 2. Stockholm, 1955, lk. 46–48.